

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ι'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 22 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1932

ΑΡΙΘ. 43

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΤΩΝ ΨΥΧΩΝ

Ἦνε γενική εὐτυχῶς ἡ πεποιθῆσις, ἦν καὶ τὸ Ἐφημερικὸν Συνέδριον διηρμήνευσεν, ὅτι καιρὸς εἶναι πλέον ν' ἀποκατασταθῇ ἡ ἐξάσκησις τοῦ ἱεροῦ ὑπουργήματος τοῦ ἐξομολογητοῦ εἰς τὴν ἐμπρέπουσον αὐτῷ περιωπῆν, διότι, ἔταν κακῶς ἢ ἐλλιπῶς τοῦτο ἀσκήται, οὐ μόνον στερεῖ τῶν ἐξ αὐτοῦ εὐργετημάτων τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα, ἀλλὰ καὶ ζημίας ἀνεπανορθώτους πολλάκις ἐπιφέρει καὶ εἰς τὰ άτομα καὶ εἰς τὰς οἰκογενεῖας καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὁλόκληρον. Αἱ ὀλίγισται ἐπαινέται ἐξαιρέσεις πνευματικῶν πατέρων ἀσκούντων ἐν βαθεῖα ἐπιγνώσει «τὴν ἐξουσίαν τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν», πρὸς οὓς πλήθη ἀναρίθμητα χριστιανῶν σπεύδουσιν ζητοῦντα τὴν ἀνακούφισιν, τὴν οἰκοδομήν, καὶ τὴν καθοδήγησίν των, ἀποδεικνύουσι πόσον εἶναι βαθυτάτη ἡ ἀνάγκη τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν πραγματικῶν ἐξομολογητηρίων καὶ πόσα ἔχει ν' ἀναμένῃ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐκ τῆς ἐπιμελεστέρας καὶ προσηκτικωτέρας πληρώσεως τῆς τοιαύτης ἀνάγκης. Αὐτὸς ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ καυτηριάσῃ, κατὰ τρόπον μάλιστα ἀτυχήθη, τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν εἰς ἣν δι' ἀπλῆς εὐχολογίας καὶ ἀναξιοπρεποῦς κερματολογίας περιήγαγον τὸ μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως ἄνθρωποι μηδεμίαν ἢ ἐλαχίστην ἔχοντες ἐπίγνωσιν τοῦ ἕψους τῆς ἀποστολῆς των! Μετὰ μεγάλης δὲ ζωηρότητος—πονῶν διὰ τὴν οἰκτρὰν ταύτην κατάστασιν—καὶ ἐκπροσωπῶν ἐν τούτῳ τὸν λόγον ἑλων τῶν ἀδελφῶν του—διεξετραγῶδησε τὴν ἐν ὄνματι φεῦ! τοῦ ὑψίστου δικαίωματος τοῦ ἱερέως ἀσκουμένην ὑπὸ τινῶν ἱεροκαπηλίαν ὁ ἐντριβέστατος καὶ ἀοκνος ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ ἐξομολογητικοῦ καθήκοντος γηραιὸς τοῦ θέματος τούτου εἰσηγητὴς ἐνώπιον τοῦ Ἀ' Συνεδρίου τῶν ἐφημερίων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Καὶ ἔμως ὁ ἀσκῶν τὸ ὑποῦργημα τῆς πνευματικῆς πατρότητος ἱερέως τοῦ Θεοῦ εἶναι τῶν ψυχῶν ἡ ἐπίγειος ἱατρός, ἔχων ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ γνωρίξῃ καὶ τὴν ἀξίαν τῆς θέσεώς του καὶ τὰς εὐθύνας διὰ τὴν ἀποτυχίαν του καὶ τὰ μέσα τῆς διαγνώσεως καὶ τὸν τρόπον τῆς θεραπείας καὶ τοῦς κινδύνους τῆς ὑποτροπῆς καὶ τὰς μεθόδους τῆς προλήψεως καὶ ὅσα κατ' ἀναλογίαν ὁ ἱατρός τῶν σωμάτων θὰ ἔπρεπε νὰ γνωρίξῃ πρὶν ἢ ἐπιχειρήσῃ τὴν θεραπείαν τῶν ἀσθενῶν, οἵτινες ἤθελον ἐμπιστευθῆ εἰς τὰς χεῖράς του τὴν σω-

ματικὴν των ὑγείαν. Θὰ ἦτο περιεργον, ἀλλὰ καὶ ἐγκληματικόν, τὸ ν' ἀναλάβῃ τις τὴν θεραπείαν ἀσθενῶν, ἄμοιρος τυγχάνων τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης, ἢ παραμελῶν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὅσα ἐκ τῆς ἐπιστήμης του ἔμαθεν ἐπὶ κινδύνῳ τῆς ζωῆς τῶν πελατῶν του. Τί θὰ ἔπρεπε νὰ λεχθῇ διὰ τοῦς διαχειριζομένους ὅχι τοῦ σώματος, ἀλλὰ τῆς ψυχῆς τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ζωὴν αὐτήν, ἔταν τελείως ἀπροπαράσκευοι, ὅλως ἀμελῶς καὶ ἐπικινδύνως ἀσκῶσι τὴν ὑψίστην ταύτην λειτουργίαν;

Δὲν εἶπεν αὐτὸς ὁ Κύριος ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν δύναται νὰ ἐξαγορασθῇ οὐδὲ ἀντὶ ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου τῶν θησαυρῶν; (Μάρκ. γ' 36) Δὲν εἶναι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπόφασις, ὅτι συμφερότερον θὰ ἦτο νὰ μὴ ἐγενῆται ὁ ἄνθρωπος ἕστως θὰ ἐσκανδάλιζε καὶ ἐνὸς μικροῦ παιδίου τὴν συνείδησιν; (Ματθ. ιη' 6) Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ παῖξῃ τις μὲ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν, διὰ τὰς ὁποίας ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔχυσε τὸ Αἷμά Του, καὶ μάλιστα νὰ ἐμπορευῆται τὸ ἔργον τοῦτο τῆς σωτηρίας;

Πολὺ ὀρθῶς καὶ πολὺ δικαίως προὔταθη ὅπως στερηθῶσι τοῦ δικαίωματος τοῦ ἐξομολογεῖν οἱ ἀποδειχθῶσέ μοι ὡς ἀνίκανοι «πνευματικοὶ» καὶ συντελεστικώτατον θὰ εἶναι τὸ προταθῆν ἐπίσης μέτρον τοῦ θεσμοῦ τῶν «περιοδεούντων πνευματικῶν», ἐφ' ὅσον—ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον—δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐξασφαλισθῇ διὰ τῶν τακτικῶν ἐφημερίων ἢ πλήρωσις τῆς σπουδαιότητος ταύτης ἀνάγκης τῶν χριστιανῶν. Ἐπίσης ὅμως ἀπαραίτητος εἶναι ἡ κατὰ καιροῦς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνάντησις καὶ ἐν ἀδελφικῷ πνεύματι σύσκεψις τῶν ἀσκούντων τὸ ἔργον τοῦ ἐξομολογητοῦ καὶ ἡ ἐκ τῶν συσκέψεων τούτων συστηματοποίησις τῆς πείρας καὶ κωδηκοποίησις, τρόπον ἑνῶς, τῆς ἀναλόγου πρὸς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας ἐξομολογητικῆς μας μεθόδου, ἣτις θὰ ἠδύνατο νὰ εἶναι σπουδαιότατος ἐδηγὸς καὶ συντελεστής εἰς τὴν ὅσον ἐνεστὶν ὁμοίμορφον ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκάστοτε παρουσιαζομένων πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀναγκῶν τοῦ ὀρθοδόξου ποιμνίου.

Ἡ ἔλλειψις μιᾶς τοιαύτης συστηματικῆς ἐργασίας θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ζημιῶι τὰς πρὸς ἐξύψωσιν τοῦ ἐξομολογητηρίου προσπάθειάς, ἔνεκα τῆς ἐπικρατούσης ὡς τὰ πολλὰ ἀσυμφωνίας εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐπιλύσεως τῶν διαφόρων πνευματικῶν ζητημάτων, ἣτις πολλάκις ἄγει καὶ εἰς ριζικωτάτας ἀντιθέσεις προκαλούσας μεγάλην σύγχυσιν καὶ ἀκαταστασίαν, ἐντελῶς ξένην πρὸς

τὸ πνεῦμα τῆς τάξεως καὶ τῆς ἐνότητος, ἕπερ χαρακτηρίζει τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν.

Καὶ δὲν ὑπάρχει μὲν ἀμφιβολία ὅτι ἀπὸ τῆς ἐπιστήμου πλευρᾶς τὰ ζητήματα ταῦτα ἐπαρκῶς θ' ἀντιμετωπισθῶσιν, ἔτι ὅμως χρειάζεται πρὸ παντὸς εἶναι ἡ καλλιέργεια τῆς συνειδήσεως τῶν ἀσκούτων ἢ μελλόντων ν' ἀσκήσωσι τὸ ὑψηλὸν ὑπὸ ὑργημα τοῦ πνευματικοῦ, ἐν τῇ συναισθησὶ τῆς θαυτάτης εὐθύνης, ἣν ὑπέχουσιν «ὡς λόγον ἀποδόσαντες» περὶ τῶν εἰς χεῖρας τῶν ἐμπειστευμένων ἀνεκτιμῆτων χριστιανικῶν ψυχῶν.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΚΑΝΟΝΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΝ ΡΩΣΙΑ ΕΚΚΛΗΣ. ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Η ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ
ΤΟΥ ΤΥΧΩΝΟΣ

Ὁ κατὰ τοῦ Γρηγορίου τῆς Αἰκατερινόσבורγης καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἐκσφενδονισθεῖς ὑπὸ τοῦ Σεργίου ἀφορισμὸς ἀπεδείχθη ἐντὸς ὀλίγου, ὅτι δὲν ἦτο δίκαιος. Θὰ ἠδύνατο δὲ νὰ χαρακτηρισθῇ καὶ ὡς ἐνέργεια ἐσπευσμένη, τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ ὁ Σέργιος ἀκόμη παρέμενεν ἐν Νοβογορόδ, ἐμποδιζόμενος ὑπὸ τῶν Σοβιέτ νὰ ἔλθῃ εἰς Μόσχαν καὶ ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντα τῆς Τοποτηρητείας.

Πράγματι οἱ ἐκ τῶν ἀποκηρυχθέντων ὑπὸ τοῦ Σεργίου ἀρχιεπίσκοπος Γρηγόριος καὶ ἐπίσκοπος Βόρις ἐπισκεφθέντες ἐν τῇ εἰρκτῇ τὸν Τοποτηρητὴν Πέτρον ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τῇ 18 Φεβρουαρίου ν.ῆ. 1926 ἰδιόχειρον ἔγγραφον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκφράζων οὗτος τὴν θλίψιν αὐτοῦ διὰ τὰς ἀρξαιμένας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διαιρέσεις καὶ ἐπὶ τῷ ὅτι δὲν ἐπετράπη εἰς τὸν ἀναπληρωτὴν τοῦ Σεργίου νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς Μόσχαν, ἀναθέτει προσωρινῶς τὴν ἀνωτάτην διεύθυνσιν τῆς ἐκκλησίας εἰς τριμελῆ ἐπιτροπὴν ἀρχιερέων, ἥτοι τῶν Βλαδιμίρσκης Νικολάου, Τόμσκ Δημητρίου καὶ Αἰκατερινόσבורγης Γρηγορίου ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ διεθύνωσιν καὶ διεκπεραιώσιν οὗτοι τὰς τρεχοῦσας ὑποθέσεις, ἐπιφυλαττομένοι εἰς τὸν Πέτρον τοῦ δικαίωματος ν' ἀποφασίξῃ ἐπὶ τῶν σοβαρῶν ὑποθέσεων, καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν ζητημάτων τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν ὅλην ρωσικὴν ἐκκλησίαν. Ἐπὶ πλέον ἐξουσιοδοτεῖ τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην ὁ Πέτρος νὰ προσλαμβάνῃ καὶ ἄλλα συνεργὰ μέλη ἐκ τῶν ἀρχιερέων¹.

Ἡ νέα αὕτη ἀπόφασις τοῦ Πέτρον κατέπληξε μὲν τοὺς περὶ τὸν Σέργιον καὶ ἐνεθάρρυνε τὰ μέλη τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλ. Συμβουλίου, ἀλλ' ὁ Σέργιος ἀντέ-

ταξε κατὰ τοῦ νέου τούτου ἔγγραφον τοῦ Τοποτηρητοῦ, ὅτι ἡ πρὸς αὐτὸν δοθεῖσα ἐντολὴ ἦτο εὐρύτερα, μεταβιβάζουσα πάντα τὰ δικαιώματα τῆς Τοποτηρητείας, καὶ ὅτι διὰ τῆς δευτέρας ταύτης ἐντολῆς δὲν ἦροτο ἡ πρώτη τοιαύτη! Ὡς ἐκ τούτου ὁ Σέργιος ἐπέμεινεν εἰς τὴν διάλυσιν τοῦ Συμβουλίου, ἰσχυριζόμενος, ὅτι ἐὰν ὁ Τοποτηρητὴς ἐγνώριζεν ἐπακριβῶς τὴν κατάστασιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ἦτο ἀδύνατον νὰ προβῇ εἰς τοιαύτην ἀπόφασιν. Ὁ Τοποτηρητὴς, κατὰ τὸν Σέργιον, ἔδωκεν ἀπλῶς συμβουλίην, τὴν ὁποίαν ὅμως ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ ἀδυνατεῖ νὰ ἐκτελέσῃ ἔπὸ τὰς γνωστὰς εἰς ἡμᾶς συνθήκας. Ὡς ἐκ τούτου ὁ Σέργιος ἤρρηθη νὰ καταθέσῃ τὴν τοποτηρητικὴν πληρεξουσιότητα καὶ προσεκάλεσε τὸ Συμβούλιον νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ὑποδείξεις του². Ἐν τῷ μεταξύ καὶ οἱ ἐπίσκοποι Βησσαρίων, Βασιανὸς καὶ Ἰωαννίκιος ἐξεδηλώσαν μετάνοιαν, ὁ δὲ Σέργιος διὰ τῆς ἀπὸ 3118 Μαρτίου ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν Πέτρον ἐξήγει πρὸς αὐτόν, διατι ἤρρητο νὰ παραδώσῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ Γρηγορίου. Κατὰ τὰς ἐξηγήσεις ταύτας ὁ Σέργιος προϋτίθετο νὰ ὀργανώσῃ μᾶλλον Πατριαρχικὴν σύνοδον παρὰ τῷ Τοποτηρητῇ ἢ τῷ ἀναπληρωτῇ του, οὗτω δὲ θὰ ἐπετύγγανε τὴν παρὰ τοῖς Σοβιέτ νομιμοποίησιν τῆς ἐκκλησίας³.

Τὸ Συμβούλιον εἰσήγησε πρὸς καιρὸν, ἕως οὗ τῇ ὑποδείξει τούτου ἔδωκε τὴν ἀδειαν ἢ Σοβιετικὴν κνβέρνησις, ἵνα ὁ μητροπολίτης Ἰαροσλάβης Ἀγαθάγγελος ἔλθῃ εἰς Μόσχαν. Πράγματι τὸ Συμβούλιον εἶχεν ἀπευθυνθῇ πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦν τοῦτον νὰ δεχθῇ τὴν ἐν αὐτῷ προεδρείαν καὶ νὰ ἀνακηρύξῃ ἑαυτὸν τοποτηρητὴν τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου. Ὁ Ἀγαθάγγελος, δεύτερος τυγχάνων μεταξὺ τῶν τριῶν ἐπισκόπων, τοὺς ὁποίους ὁ Τύχων ὑπέδειξε διὰ τὴν Τοποτηρητείαν, ἔλθων εἰς Μόσχαν ἀπεπειραθῆ διὰ διαγγέλματος αὐτοῦ ἀπὸ 25 Ἀπριλίου 1926 νὰ ἀναλάβῃ τὴν διακυβέρνησιν τῆς Ἐκκλησίας, ἀνακηρυττόμενος Τοποτηρητὴς, ἐπειδὴ ὁ Πέτρος ἦτο ἐγκάθειρτος. Ἐπὶ τέλους ὅμως περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου μετετέλειθη ἔπὸ τοῦ Σεργίου, ἵνα ἀποσύρῃ ἕπερ αὐτοῦ πᾶσαν ἀξίωσιν. Οὕτω οἱ Γρηγοριανοὶ ἀπέμειναν ἐν τέλει μικρὸς ὄμιλος ἐπισκόπων, ἀντιτιθέμενος μὲν πρὸς τὸν Σέργιον, ἀναγνωρίζων ὅμως τὸν Τοποτηρητὴν Πέτρον. Ἀπετέλεσαν οὗτοι τὴν δευτέραν Τυχωνικὴν ἐξουσίαν, τοὺς συνοδικούς τῆς Τυχωνικῆς μεριδος, οἵτινες ὅμως δὲν κατόρθωσαν νὰ ἐπιβληθῶ-

1. Ἐκκλησία 16 Ἀπριλίου 1926 σελ. 126.

2. Αὐτόθι 15 Ὀκτωβ. 1926 σελ. 335.

3. M. d'Herbigny et A. Deubner ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 254.

1. Ἐκκλησία 15 Ὀκτωβρίου 1926 σελ. 335.

σαν εἰς τὸν λαόν, περιπεσόντες εἰς τὴν δυσμένειαν αὐτοῦ, δι' οὗς λόγους καὶ τὸ κῦρος τοῦ Σεργίου μετέπειτα ἐκλονίσθη, ἦτοι ἐπειδὴ εὐθύς ἐξ ἀρχῆς παρουσιάσθησαν νομιμοποιούμενοι ἀπέναντι τῶν Σοβέτ.

δ) *Ἡ περὶ τὸν Σέργιον καταρτισθεῖσα Ἱ Σύνοδος καὶ νομιμοποιήσεις αὐτῆς.*

Ὁ Σέργιος οὕτω ἐπεβλήθη. Ἀναντιλέκτως τυγχάνει οὗτος ἀνὴρ σθένους καὶ μεγάλης ἰκανότητος, μολοντί δὲ αὐταρχικὸς καὶ δι' ἀπολυταρχικῶν μεθόδων διοικῶν, φαίνεται κυριαρχούμενος ὑπὸ ἀληθοῦς καὶ εἰλικρινοῦς ἐνδιαφέροντος πρὸς ἀνόρθωσιν τῶν ἐκκλησιᾶν ἐν Ρωσίᾳ πραγμάτων. Ἀναλαβὸν δὲ διὰ σπιβριῶν χειρῶν τὰ δικαιώματα τῆς Τοποτηρητείας ἤσκησεν αὐτὰ μέχρι τῆς 13 Δεκεμβρίου 1926, ὁπότε συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν Σοβέτ ἐφυλακίσθη, ἐπειδὴ εἶχεν ἀναθέσει εἰς ἀρχιμανδρίτην τινὶ Ἰωσήφ, ὅπως περιερχόμενος τὴν Ρωσίαν συλλέξῃ ὑπογραφὰς ἱεραρχῶν περὶ ἐκλογῆς ὡς πατριάρχου τοῦ τέως μητροπολίτου Καζάν Κυρίλλου, καταδικασμένου εἰς δεκαετὴ φυλάκισιν καὶ ἀποτίοντος ταύτην ἐν Σολοβκί, νησιδί τῆς Β. θαλάσσης¹.

Ἦδη μετὰ τὴν φυλάκισιν τοῦ Σεργίου ἐκμιλεῖτο ὡς Ἀναπληρωτῆς τοῦ Τοποτηρητοῦ τὸ δευτέρον τῶν ἐν τῷ μνημονευθέντι ἐγγράφῳ τοῦ Πέτρου ὑποδεικνυόμενον πρόσωπον ἦτοι ὁ Κιέβου καὶ ἔξαρχος Οὐκρανίας Μιχαήλ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Μιχαήλ εὐρίσκετο εἰς ἔξορίαν, ἐκλήθη ὁ τρίτος τῶν ὑποδειχθέντων ἦτοι Ἰωσήφ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ροστόβ. Ἀλλὰ καὶ οὗτος ἀποποιηθεὶς ν' ἀναλάβῃ τὴν Τοποτηρητείαν ὤρισεν ἑτέρους τρεῖς ἱεράρχας, ἵνα ἐξ αὐτῶν ὁ δυνάμενος ἀναπληρώσῃ τὸν ἀναπληρωτὴν τοῦ Τοποτηρητοῦ. Ἦσαν δὲ οὗτοι ὁ Κορνήλιος ὁ Λίκατερινοσβούργης, Θαδδαῖος ὁ Ἀστραχάν καὶ Σεραφεῖμ ὁ Οὐγκλιτς. Ἐκ τούτων ὁ τελευταῖος ἀνέλαβε τὴν Τοποτηρητείαν μέχρι τῆς 20 Μαρτίου 1927, ὁπότε ἐλευθερωθεὶς ὁ Σέργιος ἀνέλαβε καὶ πάλιν αὐτήν².

Ἀναλαβὸν μετὰ τὴν ἀποφυλάκισιν αὐτοῦ τὴν Τοποτηρητείαν ὁ Σέργιος ἐσχημάτισε περὶ ἑαυτὸν *Προ-*

1. Ἐκκλησία 18 Φεβρ. 1927 σελ. 6².

2. Ὁ Σεραφεῖμ, κατὰ τὸ Ἰρένικον (Tome IX pag. 39—40), εἶνε λίαν διακεκριμένος ἱεράρχης, δὲν δύναται ὅμως νὰ ὑπῆρξε διδάσκαλος τοῦ Σεργίου, ὡς ὑπεστήριξεν ὁ ἐπίσκοπος Γρόδνο ἐν τῇ Προκαταρκτικῇ, διότι ὁ Σέργιος ὑπῆρξεν ἀρχιεπίσκοπος ἐπιθεωρητῆς τῆς Ἀκαδημίας τῆς Πετροπόλεως, καὶ ἔχει χειροτονηθῆ ἐπίσκοπος πρὸ τριάκοντα καὶ πλέον ἐτῶν, ἐνῶ ὁ Σεραφεῖμ εἶνε σχετικῶς νέος. Ἐπὶ πλέον καὶ ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐπισκόπου Γρόδνο, καθ' ὃν ὁ Σεραφεῖμ ἔλαβε τὴν ἐξουσίαν ἀμέσως ἀπὸ τὸν Πέτρον καὶ παρεχώρησεν αὐτὴν εἰς τὸν Σέργιον, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἀφηγήσεως, δὲν εἶνε ἀκριβής.

σωρινὴν Πατριαρχικὴν Σύνοδον, ἥτις τὴν 20 Μαΐου 1927 ἔλαβε νόμιμον ἀναγνώρισιν ὑπὸ τῶν Σοβέτ. Ἡ σύνοδος αὕτη ἀποτελούμενη κατ' ἀρχὰς ἐκ μονίμων μόνον μελῶν (ἔξ τὸ πρῶτον, εἶτα ἑπτὰ καὶ ἔπειτα ἐννέα) περιέλαβεν ἐν τέλει καὶ τέσσαρα μέλη προσωρινὰ καλούμενα μεθ' ἑξαμήνου θητείας, ἀναβιβισθέντος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῆς εἰς 14 καὶ ἐν τέλει συσταθέντος εἰς 11. Συσταθεῖσα δὲ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Σεργίου ἀντλεῖ ἐξ αὐτοῦ ὡς ἀναπληρωτοῦ τοῦ Τοποτηρητοῦ τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς, καὶ εἶνε ἀξιοσημείωτον, ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν τῆς μετετέθησαν ὑπὸ τοῦ Σεργίου εἰς οὗς ἤδη κατέχουσι θρόνους, ἰδιαιτέρως δὲ οἱ ἐκ περιτροπῆς ὡς προσωρινὰ μέλη κληθέντες ἤλλαξαν θρόνους διὰ μεταθέσεως ἐντὸς τῶν ἐτῶν 1927—1928. Μεταξὺ τῶν μονίμων μελῶν συμπεριλαμβάνονται καὶ ὁ Ἀλέξιος τοῦ Χύτην, ὅστις ἐπὶ τινα χρόνον εὐρίσκετο ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀνακαινιστῶν, καθὼς καὶ ὁ Σεραφεῖμ τοῦ Σαρατάβ, θεωρούμενος ὡς πράκτωρ τῆς Γκεπέου. Ὁ κανονισμὸς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου ταύτης ὁρίζει, ὅτι συνελεύσεις πλήρεις τῆς συνόδου γίνονται τρεῖς καθ' ἑκάστην περίοδον (μὴ συνυπολογιζομένων τῶν ἐκτάκτων) καὶ δύναται νὰ διαρκέσῃ μέχρι μιᾶς ἑβδομάδος. Διὰ τὰς τρεχούσας ὑποθέσεις καὶ διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῶν ἐργασιῶν, ἐφ' ὧν θὰ ἀσχολῆται ἑκάστοτε ὁλόκληρος ἡ σύνοδος, ὑπάρχει παρὰ τῷ Ἀναπληρωτῇ μικροτέρα τις σύνοδος, τετραμελής, τὴν ὁποίαν ἀποτελοῦσιν ἐν ἑκ τῶν μονίμων μελῶν αὐτῆς, δύο ἐκ τῶν προσωρινῶν μελῶν τῆς καὶ ὁ διευθύνων τὴν ἐπισκοπὴν Μόσχας ἀρχιεπίσκοπος Φίλιππος τοῦ Ζβενιγορόδ¹.

Ἄλλ' ἀπὸ τῆς νομιμοποιήσεως αὐτοῦ καὶ τῆς περὶ αὐτὸν συνόδου, τῆς ἐπιτευχθείσης διὰ τῆς συνεννοήσεως μετὰ τῆς Σοβιετικῆς κυβερνήσεως, ἀπώλεσεν ὁ Σέργιος μέγα μέρος τοῦ γοήτρου του παρ' ἃ ὀρθόδοξοι λαοὶ καὶ ἀπεξενώθη τῆς ἐμπιστοσύνης σοβαρᾶς μερίδος διαπρεπῶν ἱεραρχῶν. Ὁ Τύχων διαλύσας τὰ παρ' αὐτῷ ἐγκαθιδρυμένα ὑπὸ τῆς Τοπικῆς Συνόδου τοῦ 1917 συγκυρίαρχα σώματα καὶ συγκεντρώσας εἰς χεῖρας αὐτοῦ πᾶσαν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐξουσίαν ἀναντιλέκτως εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ ἐκκλησιᾶ. πληρώματος καὶ τὴν συγκατάθεσιν πάντων τῶν ἀκολουθούντων αὐτὸν ἱεραρχῶν. Ἡ ἐμπιστοσύνη δὲ καὶ συγκατάθεσις αὕτη ἐνομιμοποιεῖ ἀρχοῦντως τὰς ὑπερβασίας αὐτοῦ. Ἄλλ' ἤδη δὲν συμβαίνει τὸ αὐτὸ καὶ ἐν τῷ διαδεχθέντι αὐτὸν καθεστῶτι τοῦ Σεργίου. Τοῦτο δὲ ἀκριβῶς ἐπιδεινώνει τὴν νοθεῖαν τοῦ ἐκκλησιᾶ. πολιτεύματος ἐν Ρωσίᾳ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ

1. Ἰρένικον tome VIII pag. 511—546.

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΤΩΧΟΙ

Γ'.

Αἱ «προσφοραί». — Ἀφιερώσεις κτημάτων. — Ὁ ἅγ. Κυπριανὸς πωλῶν τὰ κτήματά του ὑπὲρ τῶν πτωχῶν — Τὰ κοσμήματα τῆς ἁγ. Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολοτρίας. — Αἱ περιουσίαι τῶν χειροτονουμένων. — Αἱ πρόσδοδοι τοῦ ἁγ. Χρυσοστόμου καὶ τὰ δῶρα τοῦ Ἀθγουστίνου. — Ὁ πλοῦτος τοῦ Μεγ. Βασιλείου. — Αἱ πρὸς ἅγ. Ἐπιφάνιον παρατηρήσεις τοῦ οἰκονόμου. — Ἡ «βασιλική» περιουσία τοῦ βαθυπλοῦτου ἐπίσκοπου Παυλίνου. — Ποία ἡ ἐνοχὴ Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου. — Διατί ἐξελέγη ἐπίσκοπος Κων/πόλεως ὁ Σισίνιος — Ὁ Ἰουλιανὸς περὶ τῶν γαλιλαίων. — Τίς ἐστὶν ὁ «πλησίον» κατὰ τὸν Ρώμης Λέοντα.

Μελετώντες τὴν ἱστορίαν, τὴν ἔκτασιν καὶ τοὺς τρόπους τῆς πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἀγαθοεργίας τῶν ἀρχαίων χριστιανῶν, παρατηροῦμεν ὅτι τὰ κυριώτερα μέσα βοηθείας ἀπειλοῦν τὸ κατ' ἀρχὰς μὲν αἱ «προσφοραί», ἔπειτα δὲ καὶ χρηματικαὶ εἰσφοραί. Προσφοραὶ ἀνέκαθεν ἐκαλοῦντο τὰ πρὸς τέλει κυρίως τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Ἐδωχριστίας προσκομιζόμενα εἰς τὸν ναὸν δῶρα, οἷον ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος, ἀλλὰ καὶ ἄλλα τρόφιμα, ὅποια τὸ γάλα, τὸ μέλι, τὸ βούτυρον κλ., αἶνα διενέμοντο εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ τὰς ἀπόρους χήρας, ἀποτελοῦσας, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἁγ. Πολυκάρπου, «θυσιαστήριον Θεοῦ», ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἀποθέτουσι τὰς προσφοράς των. Αὗται ἀπὸ τοῦ δ' αἰῶνος κατὰ μαρτυρίαν τοῦ ἁγ. Χρυσοστόμου καθίσταντο ἀφθονώτεραι ἰδίᾳ κατὰ τὰς μεγάλας ἐορτὰς ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν μαρτύρων καὶ κατὰ τὰ ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων μνημόσυνα. Πλὴν τῶν προσφορῶν τούτων αἱ χριστιανοὶ ἔκαμνον καὶ ἄλλας ὑπὲρ τῶν ἐνδεῶν εἰσφοράς. Οὕτω π.χ. κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους πολλοὶ τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων ἀφιέρουν τὰ κτήματά των εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν. Ὁ βιογράφος τοῦ Καρχηδόνα ἁγ. Κυπριανοῦ διάκονος Πέντιος ἀναφέρει ὅτι, ὅταν ὁ Κυπριανὸς ἠσπάσθη τὸν Χριστιανισμὸν, πωλῆσας τὰ κτήματα καὶ τοὺς κήπους του ἔδωκε τὸ ἀντίτιμὸν των διὰ τοὺς πτωχοὺς, καὶ μετέπειτα δὲ ὁ αὐτὸς πολλὰ τῶν ὑπαρχόντων του διέθετεν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν· παρὰ τοῦ Ἐδσεβίου, ἐξ ἄλλου, πληροφοροῦμεθα ὅτι «πλείστοι τῶν τότε μαθητῶν... ἐνδεεῖν ἐνεμον τὰς οὐσίας», ὁ δὲ Τερτυλιανὸς τοῦτο χαρκτηρίζει ὡς φαινόμενον σὺνήθες ἐν τῇ Χριστιανισμῷ, ἀφοῦ τὴν πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἀγαθοεργίαν ἐθεώρουν οἱ χριστιανοὶ ὡς τὸ πρώτιστον τῶν καθηκόντων των. Καὶ δὲν εἶνε σπάνια αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς χριστιανὰ γυναῖκες διένεμον πᾶν ὅτι εἶχον πολῦτιμον εἰς κοσμήματα ὑπὲρ τῶν πτωχῶν, ἐξαιρέτως δὲ γνωστὴ ἐπὶ τοιαύτῃ φιλανθρωπίᾳ ἦτο ἡ ἐπὶ Διοκλητιανοῦ μαρτυρήσασα ἁγία Ἀναστασία ἡ Φαρμακολύτρια.

Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους, τοὺς μετὰ

τοὺς διωγμοὺς, εἰρηνικῶς χρόνους τῆς Ἐκκλησίας, ἐσυνεχίζετο ὑπὸ τῶν χριστιανῶν ἡ ὑπὲρ τῶν πτωχῶν μέριμνα, πρώτων διδόντων τὸ παράδειγμα τῶν πνευματικῶν ποιμένων των. Ὁ Μεδιολάνων Ἀμβρόσιος ἀναφέρει ἐν τῇ πρὸς τὸν Σύμμαχον περιφήμῳ ἀπαντήσῃ του ὅτι πολλοὶ τῶν εἰς ἱερεῖς χειροτονουμένων ἀπεξενούντο τῶν περιουσιῶν των χάριν τῶν πτωχῶν. Τοῦτο ἔπραξε καὶ ὁ ἴδιος· μόλις ὡς ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος δόκλῃρον τὴν περιουσίαν του διέθεσεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν, κρατήσας μόνον ὀλίγιστα διὰ τὴν ἀδελφὴν του Μαρκελλίαν, ὅταν δὲ καὶ ὁ ἀδελφὸς του Σίτυρος ἀπέθανε, καὶ αὐτοῦ τὴν περιουσίαν διένειμεν εἰς τοὺς ἐνδεεῖς. Περὶ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὁ Ἐλενουπόλεως Παλλάδιος ἐν τῇ «ἱστορικῇ διαλόγῳ» του περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας αὐτοῦ πληροφορεῖ ὅτι ἐπίσκοπος ὢν Κων/πόλεως πᾶσας τὰς προσόδους του διένειμεν εἰς τοὺς πτωχοὺς, κρατῶν δι' ἑαυτὸν μόνον 7000. Ὁ μακάριος Ἀθγουστίνος ἐπ' ἴσης πάντα τὰ πολύτιμα δῶρα τὰ πρὸς αὐτὸν προσφερόμενα ὑπὸ πολλῶν χριστιανῶν ἐπώλει καὶ διέθετε τὸ προῖόν τῆς πωλήσεώς των ὑπὲρ τῶν πτωχῶν. Ὁ δὲ Μέγας Βασίλειος οὐδ' εἶχε κἄν ἰδιοκτησίαν τινά, διότι τὰ πάντα διέδιδεν εἰς τοὺς πένητας. Καθ' ἃ ἀναφέρει ὁ Θεολόγος Γρηγόριος, πλοῦτος διὰ τὸν Βασιλεῖον ἦτο τὸ νὰ μὴ ἔχη τίποτε καὶ νὰ ζῆ μὲ μόνον τὸν σταυρὸν, τὸν ὅποιον ἐθεώρει δι' ἑαυτὸν ὡς τὴν τιμιωτέραν τῶν κτήσεων· εἶχεν ἕνα μόνον χιτῶνα καὶ ἕνα ῥάσον, ἐκοιμᾶτο δὲ ἐπὶ γυμνοῦ τοῦ ἐδάφους... «Αὐτὸς, δὲ (ὁ Μ. Βασ.) οὐδὲν ἤδει μέγα τῶν μετὰ τὸν λαὸν ὁμοτίμων, ἀλλὰ τοῖς ἀναγκαίοις διέζῃ μόνον, ἕως ἐξῆν, καὶ μόνῃν ἤδει τροφήν τὸ μὴ τρυφᾶν φαίνεσθαι, μηδὲ διὰ τοῦτο δεῖσθαι πλειόνων... Ἐντεῦθεν αὐτῷ τὸ ἐν χιτῶνιον καὶ τριβῶνιον καὶ ἡ χαμυνία καὶ ἡ ἀγρυπνία καὶ ἡ ἀλυσία, τὰ ἐκείνου σεμνολογήματα καὶ τὸ ἡδιστον δεῖπνον καὶ ὄψον, ὁ ἄρτος καὶ οἱ ἄλλες, ἡ καινὴ καρυκεία, καὶ ποτὸν νηφάλιον τε καὶ ἄφθονον ὁ γεωργοῦσι πηγὰι μηδὲν πονουμένοις». Περὶ τοῦ ἐπισκόπου Κύπρου Ἐπιφανίου ὁ Σωζομενὸς γράφει ὅτι ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου ἔδιδεν εἰς τοὺς πτωχοὺς πλουσίας τὰς δωρεάς, τόσον ὥστε ὁ οἰκονόμος τοῦ ναοῦ τῷ ἑκάμνε παρατηρήσεις: «χαλεπήναι τῆς ἐκκλησίας τὸν οἰκονόμον, καὶ ὡς δαπανῶν αὐτὸν μέμψασθαι, τὸν δὲ μὴδ' οὕτως καθυφείναι περὶ τοὺς ἐνδεεῖς φιλοτιμωμένον». Περὶ τοῦ ἐπισκόπου Νόλας Παυλίνου εἶνε γνωστὸν ὅτι ἦτο τόσον θαυτοπλοῦτος, ὥστε ὁ Ἀθγουστίνος ἐθεώρει αὐτὸν «τὸν πλουσιώτατον τῶν πλουσιῶν», ὁ δὲ Μεδιολάνων Ἀμβρόσιος ἀπεκάλει τὴν ἀπέραντον κτηματικὴν του περιουσίαν «βασιλικήν»· ἐν τούτοις, ὅταν ὁ Παυλίνος ἐκάρη μοναχός, δόκλῃρον τὴν περιουσίαν του διέδωκεν εἰς τοὺς πτωχοὺς, ὑπὲρ ἑαυτοῦ κρατήσας ὀλίγιστα. Ὁ ἅγ. Γρηγόριος ὁ Διάλογος τόσον ἐφιλανθρωπεύετο ὑπὲρ τῶν πτωχῶν, ὥστε οὐ μόνον ἐκ τῶν ἰδίων ἐδοῦθη ἀφθόνως, ἀλλὰ καὶ ἐθεώρει αὐτὸν ἕνοχον

δασκίς ἠκούετο ὅτι ἀπέθανέ τις ἐν Ρώμῃ ἐξ αἰτίας. Τόσον δὲ ἡ γενναιοδωρία ἢ ὑπὲρ τῶν πτωχῶν ἐθεωρεῖτο ἐν ταῖς ἀρχαίοις χριστιανικοῖς χρόνοις ἀπαραίτητον γνώρισμα τοῦ ἐπισκόπου, ὥστε, καθ' ἃ ἀναφέρει ὁ ἱστορικός Σωκράτης, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, Ἀττικοῦ (406—426) ὁ λαὸς τῆς πόλεως «κοινῇ ἐπέθει» τὸ ἐκλεγῆ ἐπίσκοπος αὐτῆς ὁ Σισίνιος ἀκριδῶς διὰ τὴν πρὸς τοὺς δεομένους εὐρυτάτην φιλανθρωπίαν, — «ἀκριδῶς ὅτι ἐπ' εὐλαβείᾳ περὶ δόξης ἦν, καὶ μάλιστα ὅτι τοὺς πτωχοὺς ὑπὲρ δυνάμιν ἐσπούδαζεν».

Ἐδίδον δὲ οἱ ἱερώτατοι ἐκεῖνοι ἱεράρχαι τὴν δοξασθεῖαν τῶν πρὸς πάντας ἀδιακρίτως, καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἔθνικοὺς. Ὁμολογεῖ τὸ πρᾶγμα μετὰ προφανοῦς δυσφορίας αὐτὸς ὁ ἀποστάτης αὐτοκράτωρ Ἰουλιανός, ὁ ὁποῖος φέρεται ὑπὸ τοῦ Σωζομενοῦ λέγων ὅτι οἱ ἀσεβεῖς γαλιλαῖοι ἐκτὸς τῶν ἰδικῶν τῶν τρέφουν καὶ τοὺς «ἡμετέρους», ἦτοι τοὺς ἔθνικοὺς. Ὁ προμνημονευθεὶς ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Ἀττικὸς ἀποσιέλλων πρὸς τὸν πρεσβύτερον τῆς ἐν Νικαίᾳ Ἐκκλησίας Καλλιόπειν τριακῶσια χρυσᾶ ὅπως τὰ διανεῖμῃ εἰς τὰ θύμματα τοῦ λιμοῦ ἔγραφε πρὸς αὐτόν: «Ἰδεὺς τοῖνον, μηδὲ θρησκείαν λογισῆ κατὰ τὸ μέρος, ἐνὸς καὶ μόνοι γενόμενος, τοῦ τρέφειν τοὺς πεινῶντας, ἀλλὰ μὴ λιγοστεύειν τοὺς τὸν ἡμέτερον τρόπον μὴ φρονούντας». Λέων ὁ Ρώμης ἐδίδασκεν ὅτι, καίτοι πρῶτιστα πάντων ὀφειλομένον νὰ δοηθῶμεν τοὺς ἐν πίστει ἀδελφούς μας, ἐν τούτοις καὶ οἱ ἄπιστοι δὲν πρέπει νὰ στεροῦνται τῆς δοηθείας μας· ὁ πλησίον, τὸν ὁποῖον ἔχομεν ἐντολήν νὰ βοηθῶμεν, εἶνε πάντες οἱ ἄνθρωποι. Ὁ δὲ ἱστορικός Σωκράτης ἀναφέρει ὅτι ὁ ἐπίσκοπος Ἀμασείας Ἀκάσιος ἀνέλυσε τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ σκεύη τοῦ ναοῦ διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ καταβάλλῃ εἰς τοὺς Ρωμαίους τὰ λύτρα Περσῶν αἰχμαλώτων, μετὰ τῶν ὁποίων ὑπῆρχον πλεῖστοι ἔθνικοί. Καὶ εἶνε ἀξιοσημείωτα ὅσα εἶπε πρὸς τοὺς κληρικοὺς, τοὺς ὁποῖους εἶχε συγκαλέσει εἰς συνέλευσιν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον: «Ὁ Θεὸς ἡμῶν—εἶπε—οὔτε δίσκων, οὔτε ποτηρίων χρῆζει. Ἐπεὶ τοῖνον πολλὰ κειμήλια χρυσᾶ τε καὶ ἀργυρᾶ ἡ ἐκκλησία ἐκ τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν προσηκόντων αὐτῇ κέκτηται, προσήκει ἐκ τούτων ρύσασθαι τε τῶν στρατιωτῶν τοὺς αἰχμαλώτους καὶ διαθρέψαι αὐτούς». Ἡ πράξις αὕτη, κατὰ τὸν ἱστορικόν, «Ἀκάσιον τὸν τῆς Ἀμίδης ἐπίσκοπον περιφανέστατον πεποίηκε τοῖς πᾶσι».

II.

ΔΙΑ ΤΟΝ ΙΕΡΟΝ ΑΜΒΩΝΑ

ΟΜΙΛΗΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΑΤΑ

11.

Τὰ μετὰ θάνατον...

(Κυρ. Ε'. Λουκᾶ—30 Ὀκτωβρίου)

Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλουσίος καὶ ἐτάφη.

(Λουκ. ιστ'. 22)

Ζήτημα, ὅπερ σπανίως σκέπτονται οἱ ἄνθρωποι τῆς εποχῆς μας θίγει ἡ σημερινὴ ὑπέροχος παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου (Λουκ. ιστ'. 19—81). Πάντες ἀκοῦνται εἰς τὴν ἐπιδίωξιν, τὴν ἐξασφάλισιν καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν πολλῶν ἢ τῶν ὀλίγων ὕλικῶν πόρων τῆς παρουσίας ζωῆς· δὲν θὰ ἔπρεπεν ἄρα γε ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ σκέπτονται μήπως ὑπάρχει καὶ τι ἄλλο, ὅπερ θὰ ἠδύνατο ν' ἀπασχολήσῃ μέρος τοῦλάχιστον τῶν τόσων φροντίδων τῶν; Καὶ μὲ τὸ νὰ μὴ σκέπτονται ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, κατορθώνουν ἄρα γε νὰ διαφύγουν τὴν πραγματικότητα; Ἄς ἀφιερῶσομεν σήμερον ὀλίγας σκέψεις διὰ τὴν μελέτην τοῦ αἰωνίου μας μέλλοντος· θὰ μᾶς δώσῃ περισσότερον θάρρος εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν τόσων καὶ τόσων δυσχερειῶν τῆς ζωῆς.

Α'.—Ἀπευθυνόμεθα πρὸς χριστιανούς. Ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τῆς πίστεως μας εἶναι ἡ πίστις εἰς τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, εἰς τὴν αἰωνιότητα τῆς ὑπάρξεώς μας, εἰς τὴν «ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος». Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ πιστεύωμεν εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν, χωρὶς ν' ἀπασχολούμεθα μὲ τὴν προπαρασκευὴν τῆς;

«Ὁ εἰς σπείρη ἄνθρωπος τοῦτο καὶ θερίσῃ» (Γαλάτ. στ'. 7)—τοῦτο εἶναι ὅσις τῆς Ἀγ. Γραφῆς περιγραφούσα ὅτι ἀπλούστατα ὑποκύπτει καθ' ἡμέραν εἰς τὴν ἀντίληψίν μας. Μήπως ὀλόκληρος ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, τὰ διάφορα στάδια τῆς ἡλικίας του, δὲν εἶναι ἀνάλογα πρὸς τοὺς τρόπους καθ' οὓς προπαρασκευάζεται δι' αὐτὴν; Κακὴ κύψις παράγει ἀσθενὲς νήπιον· ἐλαττωματικὴ νηπιακὴ περιποίησις δημιουργεῖ ἀτροφικὸν παιδίον· ἐσφαλμένη ἀνατροφή κατασκευάζει κακὸν ἔφηβον· ἐλαττωματικαὶ σπουδαὶ προπαρασκευάζουν κακὸν ἐπιστήμονα· κακὴ χρῆσις τῆς νεανικῆς ζωικότητος δημιουργεῖ ἀξιοθρήνητον ἄνδρα· κατάρχησις τῶν ἀνδρικών δυνάμεων προπαρασκευάζει ἐλεεινὸν γῆρας· ἐγκαταλελειμμένον γῆρας ἐπιφέρει κακὴν τελευτήν· Τί τὸ παράδοξον ἂν, κατὰ τὸν ἴδιον νόμον, μηδαμινὴ ἢ ἀνεπαρκὴς προπαρασκευὴ διὰ τὴν μέλλουσαν ζωὴν, μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς ὀδυνηρὰν ἀντιμετώπισιν τῆς αἰωνιότητος;

Καὶ ὅμως δὲν εἶναι ἀπὸ τὰς σποιναιότερας ἀπασχολήσεις μας ἡ μέριμνα διὰ τὸ αἰώνιον μέλλον...

Β'.—Ὁ νόμος τοῦ θανάτου καθ' ἑκάστην ἐφαρμόζεται ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μας, οὐδεὶς ὑπόκειται μὴ θρηνηθῆς νεκρὸν συγγενῆ ἢ φίλον καὶ μὴ αἰσθανθῆς τὸ ἐπικήδειον ὄϊγος.. Τί ἄρα γε περιμένομεν ὅτι μᾶς περιμένει πέραν τοῦ τάφου;

Πολλοὶ φροντίζουν διὰ τὴν κατὰ κόσμον ἀντιμε-

τόπιον τῆς ὥρας τοῦ θανάτου... συντάσσουν τὴν διαθήκην των... ἐτοιμάζουν τοὺς τάφους των. διατάσσουν τὰ των μεταθανάτιων τιμῶν των... Καὶ ὅμως ὅλοι αὐτοὶ δὲν φροντίζουν ἐξ ἴσου πάντοτε καὶ διὰ τὴν μεταθανάτιον ζωὴν των!

Θέλουν τινὲς νὰ πληροφορηθοῦν περὶ τοῦ τί συμβαίνει μετὰ θάνατον καὶ διὰ τὴν περιέργειάν των δαπανῶσι καὶ χρόνιον καὶ πολὺτιμον· καὶ ὅμως δὲν δίδουν τίποτε ἐξ αὐτῶν διὰ νὰ τακτοποιηθῶσιν εὐλικρινῶς ἀπέναντι τοῦ μυστηρίου τούτου!

Εἶναι ἀρὰ γε τοῦτο δεῖγμα ἀπιστίας ἢ ἔλλειψις θάρρους εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀληθείας;

Ὅ, τι δὴποτε κὰν συμβαίγη, πάντες θ' ἀποθάνωμεν ὅπως ὁ πλούσιος καὶ ὁ Λάζαρος. Πῶσους ἀρα γε περιμένει ὁ τάφος διὰ νὰ ἐξαλείψῃ τὸ μνημόσυνον των ἐκ τῆς γῆς («ἀπέθανε καὶ ἐτάφη») καὶ πόσους διὰ νὰ γίνῃ ἢ γέφυρά των πρὸς τῶν Οὐρανόν;

Νομίζετε ἴσως ὅτι εἶναι θέματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν θέσιν εἰς τὴν ἐποχὴν μας! Καὶ ὅμως ἴσως δὲν ὑπῆρξεν ἄλλη, ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν ἢ ἀνάγκη τῆς μελέτης τῆς αἰωνιότητος νὰ ἦτο ἐπιτακτικώτερα, διότι κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰς ἡμέρας μας βλέπομεν τὴν ἀλήθειαν τοῦ ψαλμικοῦ «εἶδαν τὸν ἀσεβῆ ὑπερψοῦμενον ὡς τὴν κέδρον τοῦ Λιβάνου καὶ παρήλθον καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν καὶ οὐχ εὐρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ»!...

Κύριε, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ζήσωμεν εἰς τὴν κοιλάδα ταύτην τοῦ κλαυθμῶνος, χωρὶς τὴν παρηγορίαν ὅτι ἐτοιμαζόμεθα διὰ τὴν οὐράνιον πατρίδα μας; Δίδε δυνάμιν διὰ νὰ νικηθοῦν αἱ δυσκολαὶ αἰτινες μᾶς ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὴν σκέψιν τῆς αἰωνιότητος.

E. G. M.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Αἱ προϋποθέσεις τῆς Ἑνώσεως.

Ἐν τῇ θρησκευτικῇ ζωῇ τοῦ ἀγγλοσαξωνικοῦ κόσμου ἐσημειώθη ἐπ' ἐσχάτων μέγα γεγονός: τῇ 30 παρελθόντος Σεπτεμβρίου συνετελέσθη κατὰ τὸν ἐπισημότερον ἀλλ' ἅμα καὶ ἀπλοῦστερον τρόπον ἢ ἔνωσις τῶν Μεθοδιστικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Μεγ. Βρετανίας μετὰ εικοσαεεῖς σχεδὸν ἐπιπόρους διαπραγματεύσεις. Αἱ προελθοῦσαι ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ John Wesley προκλήθεισης κατὰ τὸν-προπαροελθόντα αἰῶνα ἀφυπνίσεως τρεῖς διακλαδώσεις, ἤτοι τῶν κυρίως «Θεσελιανῶν», τῶν «Πρωτογειῶν Μεθοδιστῶν» καὶ τῶν «Ἠνωμένων Μεθοδιστῶν» ἠνώθησαν εἰς ἐνιαίαν ὁργάνωσιν ἐκκλησιαστικὴν. Ἡ ἐν Μεγ. Βρετανία Μεθοδιστικὴ Ἐκκλησία ἀριθμεῖ μέλη ὑπερβαίνοντα τὸ ἑκατομύριον, οἱ δ' ὁπαδοὶ τῆς ἀνήκουσιν εἰς τὰ διαφορώτατα κοινωνικὰ στρώματα καὶ εἰς διαφόρους τάσεις. Οἱ μὲν Θεσελιανοὶ διακρίνονται διὰ τὴν συντηρητικότητά των καὶ ἀνήκουσι κυρίως εἰς τὰς ἀστικὰς ἐπιπόρους τάξεις· οἱ δὲ πρωτόγονοι Μεθοδισταὶ στρατολογοῦνται εἰδικῶ-

τερα ἐκ τῶν ἐργατικῶν καὶ τῶν μικροαστικῶν τάξεων· τῶν δὲ Ἠνωμένων Μεθοδιστῶν ἢ τάσις ἦτο νὰ ἐνώσωσι τὰς ἐκ τῶν διαφόρων σχισμάτων προελθοῦσας μικρὰς κοινότητας εἰς μίαν πρεσβυτεριανὴν ὁργάνωσιν. Οἱ διαφορῶν κατευθύνσεων κλάδοι οὗτοι ἦσαν μέχρι τοῦδε ἠνωμένοι μόνον θεωρητικῶς λόγω τῆς κοινῆς αὐτῶν καταγωγῆς, ἢ δὲ πράξις τῆς 30 Σεπτεμβρίου ἠνώσεν αὐτοὺς καὶ ὁργανικῶς εἰς ἐνιαίον ἐκκλησιαστικὸν ὄργανισμὸν, ἐκ τῆς ἐνώσεως δε ταύτης προέκυψε τὸ μὲν ἐλικτὴ οἰκονομία, τὸ δὲ— ὅπερ καὶ κυριώτατον— πνευματικὸς πλουτισμὸς τοῦ ἀγγλοσαξωνικοῦ Μεθοδισμοῦ, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Μεθοδιστικὴ Ἐκκλησία ἐν Μ. Βρετανία εἶπε ὁ μεγαλειότερος αὐτοκυβέρνητος ἐκκλησιαστικὸς ὄργανισμὸς ἐξ ὧσιν ποτὲ ἐγνώρισεν ἢ ἀγγλικὴ ἐπικρατεία. Ὡς ἐμφανίζεται σήμερον ὁ Μεθοδισμὸς ἠνωμένος μετὰ τὴν πολυκλαδῆ αὐτοῦ κατάρτησιν ἀποβαίνει ἢ σπουδαιότερα τῶν ἐλευθέρων τῆς Ἀγγλίας Ἐκκλησιῶν. Ἡ τελετὴ τῆς ἐνώσεως διεξήχθη ἐν τῷ περιφήμῳ Abbert Hall τοῦ Λονδίνου παρισταμένων τῶν ἐπισήμων ἀντιπροσώπων μᾶς ἐκάστης τῶν τέως κερχωρισμένων Ἐκκλησιῶν. Οὗτοι ἐνήφισαν κατ' ἀρχὰς μὲν τὴν κατ' ἀρχὴν συγχώνουσιν, ἔπειτα δὲ τὴν ἀποδοχὴν τῆς πράξεως τῆς ἐνώσεως, μεθ' ὃ πρῶτος πρόεδρος τοῦ ἠνωμένου Μεθοδισμοῦ ἐξελέγη ὁ ἐκ τῶν κοριωτέρων παρὰ τῶν τῆς ἐνώσεως Dr J. Scott Sidgett. Οὗτος, λαμβάνων ἀνὰ χειρὰς τὴν Βίβλον τοῦ Wesley ὡς σύμβολον τοῦ νέου ἀξιώματος αὐτοῦ, εἶπε τὰ ἐξῆς λακωνικά: «Δέχομαι τὴν Βίβλον ταύτην ὡς σύμβολον καὶ θεωρῶ αὐτὴν ὡς τὸ ὄργανον τοῦ μεγάλου ἔργου τοῦ εὐαγγελισμοῦ τοῦ κόσμου εἰς ὃ τυγχάνει κέκλημένη ἡ Ἐκκλησία». Μετ' αὐτὸν ὁ παρὼν κατὰ τὴν τελετὴν ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας δὸνξ τῆς Ὑόρκης ἐχαρκτήρισε τὴν πράξιν τῆς ἐνώσεως ὡς «τὴν ἐναρξιν νέας ἐποχῆς ἐν τῇ ζωῇ μᾶς τῶν μεγαλειτέρων πνευματικῶν δυνάμεων τοῦ νεωτέρου κόσμου». Μετὰ τὴν πρὸ τριετίας ἐν Σκωτίᾳ ἔνωσιν τῶν ἐκκλησιῶν ἐθνικῆς καὶ ἐλευθέρως εἰς μίαν «Ἐκκλησίαν τῆς Σκωτίας», καὶ τὴν κατὰ τὸ 1925 ἔνωσιν τῶν πρεσβυτεριανῶν, τῶν μεθοδιστῶν καὶ τῶν κογκρεγκασιοναλιστῶν τοῦ Καναδά εἰς τὴν «Ἠνωμένην Ἐκκλησίαν τοῦ Καναδά», τρίτη αὕτη Ἑνωσις συνετελεῖται ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Μεθοδισμοῦ, ἀπαρτίσασα τὴν «Μεθοδιστικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας». Ἐπέστη προφανῶς ἡ ἐποχὴ τῶν ἐπὶ μέρους «ἐνώσεων», ἀπαραιτήτων προϋποθέσεων τῆς εὐκαταίας μεγάλης «Ἑνώσεως» τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου εἰς τὴν «Μίαν, ἀγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν».

Οι δυνάσται τῆς Γενεθῆς.

Αἱ καθ' ἑκάστην ἀγγελλόμεναι εἰδήσεις τοῦ τύπου φέρουσιν ὄλον ἐν περιπλεκόμενον τὸ ζήτημα τοῦ ἀφοπλισμοῦ καὶ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ὄλον τοῦ κόσμου συνέχει ἢ βαθμηδὸν ἀξαναομένη πεποίθησις, ὅτι τὸ πρόβλημα θὰ παραμείνῃ ἄλιτον ἔπ' ἀόριστον. Εἶνε δὲ τὸ πρόβλημα τοῦτο θεμελιῶδες, διότι θὰ ἀγάγῃ οὐ μόνον εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνακούφισιν τῶν λαῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν παρίοσιν τῆς διανοῆς εἰρήνης. Αἰτία δὲ τῆς ἀποτυχίας πασῶν τῶν πρὸς οὐθμισιν τῶ ζήτηματος ἀποπειρῶν οὐθῶς φέρεται ἢ μονόπλευρος εὐηκοία τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν πρὸς τοὺς τεχνικούς των συμβούλους. Οἱ τοὶ βεβαίως ἔχουν τὰ καθήκοντα τῆς εἰδικότητός των, μεταξὺ ὧμως τούτων δὲν περιλαμβάνεται βεβαίως καὶ ἡ πολιτικὴ. Παρὰ ταῦτα, ὁ κόσμος εὐρίσκεται πρὸ τῆς καταφύρον ἀντιτάσεως τῶν πολιτικῶν, καθ' ἣν, ἐνῶ ἀποκηρύττον τὸν χημικὸν πόλεμον, δὲν διατάσσον τοὺς χημικούς νὰ ἀπέλθουν εἰς τὰ ἴδια, ἀλλὰ κρατοῦν αὐτοὺς παρὰ τὸ πλερόν των. Ἀλλὰ διὰ νὰ τεθῇ τέσμα εἰς τὰς τοιαύτας ἀτέμοντας συζητήσεις οἱ πολιτικοὶ δὲν πρέπει νὰ ἔχουν συμβούλους τοὺς τεχνικούς, ἀλλὰ τὰς ἠθικὰς ἀρχάς. Περὶ τοῦτον δὲ ἀκριβῶς πρόκειται σήμερον. Διότι ἐνῶ ἡ συνθήκη τῶν Βερσαλλιῶν σαφῶς ἐχαρακτήρισε τὸν ἀφοπλισμὸν τῆς Γερμανίας ὡς τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς τὸν ἀφοπλισμὸν πάντων τῶν κρατῶν, σήμερον παραβαίνεται ἡ ἐπίσημος ἐκείνη ὑπόσχεσις διότι οἱ πολιτικοὶ δὲν ἔχουσι τὸ σθένος ν' ἀντισταθῶσιν εἰς τὰς πιέσεις τῶν μεγαλοβιομηχάνων πολεμικῶν εἰδῶν, οἵτινες οὕτω εἶνε οἱ κύριοι τῆς Γενεθῆς. Ἡ ὑπόθεσις οὕτω ἀνάγεται εἰς πρόβλημα ἠθικοῦ ἀφοπλισμοῦ, τὸν ὅποιον θὰ ἀκολουθήσῃ ὁ ἐπιδιωκόμενος πολεμικὸς ἀφοπλισμός. Ἡ μᾶλλον οἱ πολιτικοὶ ἔχουσι ἀνάγκην ἠθικῆς πανοπλίας, ἠθικοῦ σθένους, διὰ νὰ ἀποκρούσωσι νικηφόρος τὰ ἀνήθικα ὅπλα τῆς ἀνθρωποφθόρου κερδοσκοπίας.

ΧΡΟΝΙΚΑ
ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τῇ παρελθούσῃ Πέμπτῃ ἐτελέσθη τὸ μικρὸν καὶ τὸ μέγα μῆνυμα τοῦ νέου Μητροπολίτου Φλωρίνης Βασιλείου ἐν τε τῇ Ἱερῇ Συνόδῳ, συνεδριαζούσῃ, καὶ μετὰ τὴν συνεδρίαν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου.

— Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τακτικῶς συνεδριάζει κατὰ Τρίτην καὶ Πέμπτην, ἐκτάκτως δὲ ὁσάκις παραστῇ ἀνάγκη, τὸ Πρωτόδικον Συνοδικὸν Δικαστήριον καὶ τὸ Ἐφετεῖον καθ' ὁριζόμενας ἑκάστοτε ἡμέρας, τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τοῦ Ὁργανισμοῦ Διοικήσεως Ἐκκλησιαστικῆς Περι-

ουσίας κατὰ Δευτέραν καὶ Πέμπτην, τὸ δὲ Κεντρικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Ἀποδοχῶν καὶ Ἀσφαλίσεως τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου κατὰ Παρασκευὴν.

— Συνοδικῇ ἐντολῇ ὁ ἐκ τῶν Συνοδικῶν μελῶν σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Ἱεζεκιὴλ ἀποστέλλεται ὡς Ἐξαρχος εἰς Πάτρας, Κεφαλληνίαν καὶ Ζάκυνθον.

— Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος με ἄ γενομένην συζήτησιν κατηρτίσθη Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Βελλᾶς καὶ Κονίτης, Ἐδέσσης καὶ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων, πρὸς ἐξέτασιν καὶ μελέτην τῶν διαφόρων Ἐκκληκῶν νόμων καὶ εἰσῆγησιν πρὸς τροποποίησιν παρὰ τοῖς Νομοθετικοῖς Σώμασι.

— Ὡσαύτως κατηρτίσθη Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν σεβ. Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως, Ἡλείας καὶ Φωκίδος πρὸς μελέτην καὶ εἰσῆγησιν τῇ Ἱ. Συνόδῳ ἐπὶ γενικῶν ἐκκληκῶν ζητημάτων.

— Ἐχορηγήθη τῷ σεβ. Κυθήρων εἰκοσιπενθήμερος ἄδεια ἀπουσίας ἐκ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ πρὸς μετάβασιν εἰς τὰ λουτρὰ Ὑπάτης.

— Δι' ἐγγράφου τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῆς Ριζαρείου Ἐκκληκῆς Σχολῆς πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον γνωρίζεται αὐτῇ ὅτι θὰ ἐξακολουθήσωσι τὰ μαθήματα τοῦ Ἱερατικοῦ Φροντιστηρίου πρὸς συμπλήρωσιν τῆς διαιτοῦς φοιτήσεως αὐτῶν οἱ ἐκ Σεργίας δύο ἱεροσπουδασταί.

— Ἐχορηγήθη τῷ σεβ. Μητροπολίτῃ Μαρωनीας μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας ἐκ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ παραμονῆς ἐν Ἀθήναις πρὸς ἐκτύπωσιν τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου μελέτης περὶ τοῦ Ἡμερολογίου καὶ τοῦ Πασχαλίου διὰ τὴν μέλλουσαν Προσύνοδον.

— Παρεκλήθη τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ὅπως διὰ νομοθετήματος ἐπιτραπῇ τοῖς ἐπιθεωρηταῖς τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσως νὰ ἐξετάζωσι τοὺς ὑποψηφίους ἐφημερίους τοὺς ἀπολέσαντας τὰ πιστοποιητικά αὐτῶν καὶ παρέχωσιν αὐτοῖς τοιαῦτα.

— Ὡσαύτως παρεκλήθη τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων, ἵνα μεριμνήσῃ δεόντως ὅπως καὶ οἱ ἐφημέριοι τῶν νεκροταφείων λαμβάνωσι μισθὸν συμφώνως πρὸς τὰ ὁριζόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου προσόντα αὐτῶν.

— Ὁ σεβ. Σεργῶν ἀναρρώσας ἀνεχώρησεν ἐκ Θεσσαλονίκης διὰ Σέρρας.

— Ἐχορηγήθη τῷ σεβ. Μηθύμνης δεκαπενθήμερος ἄδεια ἀπουσίας ἐκ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ δι' Ἀθήνας.

— Ἐχορηγήθη τῷ ἀρχιμ. Ἀβερκίῳ Παπαδοπούλῳ, τέως διευθυντῇ τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου Βελλᾶς, ἄδεια μεταβάσεως αὐτοῦ εἰς Μόναχον τῆς Γερμανίας πρὸς ἀνάληψιν τῶν ἐφημεριακῶν αὐτοῦ καθηκόντων καὶ παρακολούθησιν ἀνωτέρων σπουδῶν.

— Κατὰ τὸ λῆξαν Πανεπιστημιακὸν ἔτος εἰς τὰς πτυχιακὰς ἐξετάσεις τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου προσήλθον ἐν ὄλῳ 42, ἐξ αὐτῶν δ' ἔλαβον πτυχίον 33. Τούτων τοῦ μὲν βαθμοῦ ἀριστα ἤξιώθη εἰς, τοῦ δὲ λείαν καλῶς 10 καὶ τοῦ καλῶς 22.

— Ὁ σεβ. Τοποτηρητῆς τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Καστορίας μητροπολίτης Σιοανίου καὶ Σιατίστης κ. Διόδωρος ἐπὶ κεφαλῆς ἐπιτροπῆς ἐξ ἐπιλεκτῶν φιλανθρώπων καὶ τῇ συνεργασίᾳ εὐσεβῶν κυριῶν συνέλεξεν ἐκ συνδρο-

μῶν 50.000 δρχ. καὶ ἱκανὴν ποσότητα ἱματισμοῦ ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν τῆς Χαλκιδικῆς, δι' ἐγκυκλίου δὲ πρὸς τε τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν συνέστησε νὰ συνδράμωσι τοὺς παθόντας.

— Τὸ ἐν τῇ ἱ. μητροπόλει Καστορίας ἱερὸν κήρυγμα ἀνέλαβεν μετὰ πολλοῦ τοῦ ζήλου ἀφ' ἱκανοῦ ὁ παππ. Ἀρχιμ. Κυπριανὸς Πουλάκος, ἱεροκήρυξ τῆς ἐπαρχίας Παροναξίας, ὅπως ἐπὶ πλέον ἐν Καστορίᾳ ἐπῆξε χριστιανικὴν ἔνωσιν τῶν νέων. Τὰ κηρύγματα τοῦ ἱεροκήρυκος ἀκροῶνται οἱ χριστιανοὶ ἔν τε τῇ πόλει καὶ τῇ ὅλῃ ἐπαρχίᾳ μετὰ πολλοῦ τοῦ ἐνδιαφέροντος.

— Ἐξ ἐπιστολῆς πρὸς τὴν «Ἐκκλησίαν» σφόδρα καθυστερησάσης πληροφοροῦμεθα ὅτι καὶ ἐφέτος μέγιστον πλῆθος λαοῦ κατέκλυσε τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μεσσηνίας ἱερὰν μονὴν Βουλκάνου κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ἱε' παρελθόντος Ἀγούστου Περὶ τὰς ἑπτὰ χιλιάδας προσκυνητῶν κρατούντων λαμπάδας καὶ κηρία παρικοιμήθησαν τὴν μετὰ τῆς εἰκόνας τῆς Θεοτόκου ἱερὰν λιτανεῖαν, ἧς προϊστατο ὁ σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Μελέτιος. Κατὰ τὸ ἀνέκαθεν κρατοῦν ἔθος, ἡ ἱερὰ εἰκὼν εἰσχομίζεται εἰς τὴν μονὴν ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἰθώμης παλαιοῦ μοναστηρίου, ὅπου διήμερον πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἑορτῆς μεταφέρεται. Ἡ ἔναρξις τῆς ἐκ τοῦ ὄρους καθόδου τῆς λιτανείας ἀγγέλλεται δι' εἰδικοῦ κανονιοβολισμοῦ τὸ πλῆθος συγκεντροῦται ἕξω τῆς μονῆς, ἐνθα ἀναμένει ὁ ἀρχιερεὺς περιστοιχούμενος ὑπὸ τοῦ κλήρου. Ἡ πανήγυρις αὕτη ἀπέδειξε πόσον βαθὺ καὶ ἰσχυρὸν εἶνε τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις διὰ τῆς ἀνέκαθεν τεθεσπισμένης ἀκολουθίας ἠυλόγηθη καὶ ἐφέτος ἡ ἀρχὴ τῆς νέας Ἰνδικτιωνος προεξαρχούσης τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυκλουμένοι ὑπὸ τῶν σεβ. συνοδικῶν ἱεραρχῶν. Κατὰ τὴν τελετὴν παρέστησαν καὶ οἱ ἀγγλικανοὶ ἐπίσκοποι Γκλώστερ καὶ Γκίλφορντ, οἱ ἄρχοντες τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ πολὺ πλῆθος ἡμετέρων τε καὶ ξένων.

— Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐγένοντο μετὰ πολλῆς τῆς τιμῆς δεκτοὶ οἱ εἰς ΚΠλιν ἀφικόμενοι ἀγγλικανοὶ Ἐπίσκοποι σεβ. Γκλώστερ καὶ Γκίλφορντ, μεταξὺ δὲ τῆς Α.Θ.Π. καὶ αὐτῶν ἀντηλλάγησαν λόγοι θερμῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης.

— Ἀπεφασίσθη συνοδικῶς ἡ νέα κριτικὴ ἔκδοσις τῶν λειτουργικῶν βιβλίων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχαίων λειτουργικῶν χειρογράφων. Οὗτα τὰ ἐν χρήσει λειτουργικὰ βιβλία θὰ ἀποκαθαρθῶσιν ἀπὸ τῶν σφαλμάτων τῶν παρεμφθαρέντων ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν ἐκδοτῶν καὶ ἐνιαχοῦ ἀλλοιούντων τὴν ἔννοιαν, τὸν ρυθμὸν καὶ τὴν φράσιν τοῦ κειμένου.

— Μεταξὺ τῶν ἐν ΚΠόλει ἀποφοίτων τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολ. Σχολῆς προεκηρύχθη διαγωνισμὸς πρὸς ἀποστολὴν ἐνὸς νέου ὑποτρόφου τῆς Ἐκκλησίας εἰς Βουκουρέστιον. Ἐπ' ἴσης δι' ἄλλου διαγωνισμοῦ θὰ ἀποσταλῇ ἕτερος σπουδαστὴς εἰς τὸ ἐν Παρισίοις ρωσικὸν Θεολογικὸν Ἰνστιτούτον ἐπ' ἀμοιβαιότητι.

— Ἐν τῇ «Ὁρθοδοξίᾳ» τὸ ἀρμόδιον Πατριαρχικὸν Γραφεῖον ἐδημοσίευσεν διάμειψιν τῆς ἐν τῷ «*Messenger d' Athènes*» δημοσιευθείσης εἰδήσεως ὅτι τάχα ἡ Α.Θ.Π. ἐδήλωσεν ὅτι «ἂν ὁ Πάπας, ἐρειδόμενος εἰς τὰ πρωτεῖα αὐτοῦ συγκαλέσῃ Οἰκοῦν. Σύνοδον, δὲν θὰ δυνηθῶμεν

νὰ προβάλωμεν κατάλληλον πρόφασιν, δι' ἣν θὰ ἡρνούμεθα νὰ μετασχωμεν ἐν αὐτῇ» καὶ τῆς ἐν τῇ ἰταλικῇ *Tribuna* πληροφορίας καθ' ἣν δῆθεν ἀπηύθυνε χαιρετισμὸν πρὸς τὴν ἐν Velhera τῆς Μοραβίας συγκληθεῖσαν τελευταίως καθολικὴν διάσκεψιν καὶ ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Καθ' ἡ ἀναγράφει ὁ «Πάνταινος», αἱ προσπάθειαι πρὸς ἀποσώβησιν τῆς ὑπὸ τῶν σοβιετικῶν ἀρχῶν κατοχῆς τοῦ ἐν Μόσχᾳ ναοῦ τοῦ ἀλεξανδρινοῦ θρόνου ἀπείρησαν μάταιαι. Κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ ἐν Μόσχᾳ ἀντιπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, ὁ ναὸς καὶ τὸ μετόχιόν του μετεβλήθησαν εἰς κοινὴν κατοικίαν ἐργατῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Ἡ Α.Μ. ὁ Πατριάρχης Ρουμανίας κ. Μύρων ἠγγελε πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον Κων)πόλεως ὅτι διὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος ἀποστέλλεται ὑπότροφος τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν Σχολὴν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

[Ἡ «Ἐκκλησία» ἐν τῷ τριῆμιτι τούτῳ ἀναφέρει πάσαν νέαν ἔκδοσιν, ἧς ἀντίτυπον ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν].

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν: Ἀ' Συνέδριον τοῦ Ἐφημεριακοῦ κλήρου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. 10-13 Μαρτίου 1932. Ἐκδίδεται χορηγία μὲν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυρίου Χρυσόστομου, ἐπιμελεία δὲ ἐπιτροπῆς κληρικῶν. Ἀθῆναι, τόποις Φοῖνικος 1932. — Ἐν τῷ τεύχει τούτῳ (σελίδες 150) περιλαμβάνονται τὰ κατὰ τὸ ἐν Ἀθῆναις συγκληθεῖν πρῶτον συνέδριον τοῦ Ἐφημεριακοῦ κλήρου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἧτοι τὰ τῆς προπαρασκευῆς αὐτοῦ, οἱ ἐκφωνηθέντες κατ' αὐτὸ λόγοι καὶ αἱ προσφωνήσεις, αἱ ἐπὶ τῶν προκαθορισθέντων θεμάτων εἰσηγήσεις, καὶ ἐν Παραρτήματι τὰ ἐν τῷ τύπῳ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ συνεδρίου καὶ περὶ αὐτοῦ γραφέντα, ὡς καὶ αἱ μετ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πορισμάτων αὐτοῦ ἐπακολουθήσασαι ἐκτελεστικαὶ ἐγκύκλιοι τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν. Αἱ γινόμεναι κατὰ τὸ συνέδριον εἰσηγήσεις ἦσαν αἱ ἀκόλουθοι: Ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ ναῶ. (Ἀρχιμ. Παντελεήμονος Παπαγεωργίου), ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ (Πρεσβυτέρου Ἐμμ. Μυτιληναίου), ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ κοινωσίᾳ (Ἀρχιμ. Προκοπίου Καλλιωντζή), τὸ μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως καὶ αἱ σύγχρονοι ἐλλείψεις καὶ δυσχερεῖαι αὐτοῦ (Πρωτοπρ. Γεωργίου Μακρή), ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τῆς συγχρόνου ἑλληνικῆς κοινωσίας καὶ τὰ μέσα τῆς διορθώσεως αὐτῆς (Ἀρχ. Χρυσόστομο Δημητρίου). Τὸ τεύχος ἐξεδόθη χορηγία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ὑπὸ τὴν ἀμεσον ἐπιστασίαν τοῦ αἰδ. πρεσβυτέρου κ. Ἐμμ. Μυτιληναίου μετὰ περισσῆς φιλοκαλίας, περιλαμβάνει δὲ καὶ εἰκόνας ἐκ τοῦ συνεδρίου. Τὸ τεύχος τιμώμενον δρχ. 50 εὔρηται παρὰ τῷ Γραμματεῖ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἀρχιμ. Γρηγορίῳ Πετροπούλῳ.

Μιχαὴλ Δ. Βολονάκη, τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας, Ἡ σημασία τῆς ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ κόσμου. Λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐντολῇ τῆς Συγκλήτου ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῇ 25 Μαρτίου 1932. Ἀθῆναι 1932.

Ζητεῖται Ἱεροκήρυξ διὰ τὴν Ἱερὰν Μητροπολιν Ξάνθης. Πληροφορίαι παρὰ τῷ Γραφείῳ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Τὰ πρὸς τὴν «Ἐκκλησίαν» ἐμβάσματα δέον νὰ διευθύνωνται: Περιοδικὸν «Ἐκκλησία». Γραφεῖα Ι. Συνόδου. Πᾶσα δὲ ἐπιστολὴ ἀφορῶσα εἰς τὴν σύνταξιν δέον νὰ διευθύνεται:

Γραφεῖα «Ἐκκλησίας», Ἀρχιεπισκοπῆς.